

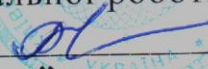
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

1.

КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи

 О.Б. Жильцов
“ 02 ” “ 01 ” 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ КОМПОЗИЦІЇ І ПРОЕКТНОЇ ГРАФІКИ

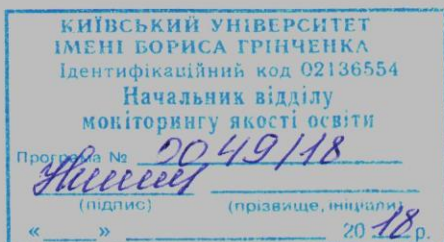
Галузь знань 0202 «Мистецтво»

Напрямок підготовки 6.020207 «Дизайн»

на базі ОКР: Молодший спеціаліст

Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр

ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

2017-18 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим планом.

Структура типова.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи А.О.Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи композиції і проектної графіки» для студентів напряму підготовки 6.020207 «Дизайн».

Розробник: Світлична О. М., доцент кафедри дизайну Інститут мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри дизайну Інституту мистецтв

Протокол від « 13 » грудня 2017 року № 4

Завідувач кафедри
дизайну

 Н. І. Кравченко

_____, 2017 рік
_____, 2018 рік

Опис навчальної дисципліни
«Основи композиції і проектної графіки»

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів відповідних ECTS: 3	Галузь знань 0202 «Мистецтво» (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.020207 «Дизайн» (шифр і назва)		
		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		4-й	
		Семестр	
Загальна кількість годин - 108			8-й
		Аудиторні	
			26
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 аудиторних – 26 самостійної роботи студента - 42	Освітній рівень перший (бакалаварський)		2 год.
		Практичні	
			24 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
			42 год.
		Модульний контроль:	
			4 год.
		Семестровий контроль	
			36 год.
		Вид контролю:	
	екзамен		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є підготовка фахівця з високим рівнем художньо-дизайнерської майстерності для самостійного творчого вирішення завдань професійної діяльності, формування творчого світогляду студентів та розвиток дизайн-мислення в композиційній творчості, що базується на взаємодії графічного проектування та художньої творчості.

В процесі освітньо-професійної підготовки майбутнього дизайнера дисципліна «Основи композиції і проектної графіки» має пропедевтичний характер. Формування професійного мислення майбутніх фахівців графічного дизайну здійснюється від набуття студентами знань та навичок для самостійного творчого вирішення дизайнерських задач щодо створення площинних композицій через формування об'ємно-просторових композицій до реалізації глибинно-просторових композицій як фундаментальної основи проектної діяльності. При цьому студентами вивчаються різні аспекти професійної діяльності дизайнера з урахуванням впливу сучасного прогресу на методи й форми проектної роботи.

Завданнями дисципліни «Основи композиції і проектної графіки» є: ознайомлення з теоретичними основами мистецтва композиції та гармонізації художніх форм, оволодіння засобами графічної формалізації й стилізації, сучасними та класичними техніками композиційних прийомів; набуття вмінь та навичок у матеріалізації інформації та створенні художніх образів засобами композиції; формування й розвиток професійного мислення майбутніх фахівців графічного дизайну.

Фахові компетентності базові (Організаційна, Мистецтвознавча) та спеціальні (Проектно-творча, Технологічна), а саме:

- Здатність планувати, організовувати, координувати, контролювати та оцінювати дизайнерську діяльність та взаємодію її суб'єктів.
- Володіння професійним термінологічним апаратом.
- Знання історії та теорії стилів, напрямів і течій у мистецтві й дизайні.
- Здатність використовувати у практичній діяльності досвід світової та вітчизняної шкіл дизайну, методів та прийомів провідних дизайнерів.
- Володіння різними методиками проектування об'єктів графічного дизайну

(поліграфічна продукція, пакування, фірмовий стиль, плакат, книжкова графіка, носії реклами, медіа-простір тощо).

- Володіння знаннями й уміннями у галузі інформатики та комп'ютерних технологій з дизайн-проектування.
- Здатність до формування необхідного обсягу фахової інформації з різних джерел (електронних, письмових, архівних і усних) для виконання конкретного дизайнерського завдання.

Результати навчання (знання та практичні навички й уміння). Під час практичних занять, індивідуальної та самостійної роботи, використовуючи набуті знання з теорії та практики композиції, студенти набувають умінь та навичок:

- правильно визначати структурні принципи побудови площинної композиції;
- практично застосовувати засоби композиції при моделюванні різних типів композицій із заданими властивостями;
- коректно інтерпретувати зображення в процесі розробки дизайн-продукту;
- використовуючи знання виражальних засобів та теорії композиції, самостійно виконувати дизайн-розробки в різних видах та жанрах мистецтва;
- володіти методикою обробки графічних матеріалів в процесі дизайн-проектування;
- методично вірно володіти термінологією для майбутньої професійної діяльності.

Основними формами організації навчальної роботи є робота в аудиторії під контролем педагога, а також самостійна робота з аналогами, літературою, репродукціями, відвідування музеїв, виставкових зал, фахових виставок тощо, що сприяє розвитку образного мислення та творчих здібностей студентів. Набуті знання з основ композиції та проектної графіки закріплюються в процесі виконання практичних робіт, а також під час індивідуальних занять та модульного контролю. Вивчення студентами навчальної дисципліни «Основи композиції і проектної графіки» завершується складанням екзамену у 2 семестрі.

3. Програма навчальної дисципліни

4 курс 8-й семестр ФІРМОВИЙ СТИЛЬ

***Змістовий модуль 1.* Знакові системи у фірмовому стилі.**

Тема 1. Лекція 1. (2 год.) Роль ТЗ в системі проектування бренду. Необхідність маркетингових, культурологічно-філософських та психологічних досліджень при розробці ТЗ. Види ТЗ, компоненти ТЗ, принципи їхньої побудови та композиційного рішення. Логотип. Специфіка роботи зі шрифтом. Графічні елементи ТЗ та специфіка їхньої розробки. Варіативність та її комбінаторно-композиційні можливості.

Тема 2. Складання технічного завдання і його обговорення (сфера виробництва, торгівлі тощо). Збір даних і їх аналіз. Розробка загальної концепції фірмового стилю (ФС).

Практична робота 1. Складання концепції для розробки ТЗ. Ескізування загальної композиції ТЗ та його компонентів. Конструювання ТЗ в граф. редакторі (сітка, контур, направляючі та формотворчі)

Тема 3. Чорно-білий оригінал ТЗ та його інверсія. Варіанти в градаціях сірого кольору. Доопрацювання форми за психоемоційним принципом. Варіанти кольорового рішення ТЗ.

Практична робота 2. Проектування ТЗ та піктограм. Створення орнаментальної композиції на основі ТЗ з урахуванням масштабування.

Література: 3, 10, 11, 12, 13, 16

***Змістовий модуль 2.* Шрифт в системі ідентифікації.**

Тема 4. Вибір шрифтів і їх обробка для ФС.

Практична робота 3. Вибір основних та допоміжних шрифтів фірмового стилю, їхня обробка для використання у проектуванні ФС.

Тема 5. Розробка пакету ділової документації ФС. Верстання.

Практична робота 4. Вибір та проектування основних носіїв ділової документації та допоміжного пакету ділової продукції ФС, доопрацювання у графічних пакетах програм, верстання, друк.

Тема 6. Розробка рекламно-сувенірної продукції

Практична робота 5. Розробка декількох видів упаковок, фірмових етикеток, календарів, листівок, флаєрів, плакатів тощо у рамках ФС.

Література: 8, 9, 18, 20, 22, 23, 27

Змістовий модуль 3. Візуальні комунікації як елемент ФС.

Тема 7. Візуальні комунікації як елемент ФС.

Практична робота 6. Розробка елементів костюмів (уніформи) для персоналу або елементів візуальних комунікацій для інтер'єрів та екстер'єрів у рамках ФС.

Література: 19, 29, 30

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2.

№ п/п	Назви розділів, тем	Аудиторна робота			Самості йна робота	МКР	Семес трови й контр оль	Всього годин
		Лекції	Практи чні заняття	Лабора торні занятт я				
4 курс 8-й семестр								
Змістовий модуль 1. Знакові системи у фірмовому стилі.								
1.	Знак, види знаків. Роль товарного знаку (ТЗ) в системі проектування бренду	2		-				2
2.	Складання технічного завдання і його обговорення (сфера виробництва, торгівлі тощо). Збір даних і їх аналіз. Розробка загальної концепції фірмового стилю (ФС)		4	-	7			11
3.	Чорно-білий оригінал ТЗ таі його інверсія. Варіанти в градаціях сірого кольору. Доопрацювання форми за психоемоційним принципом. Варіанти кольорового рішення ТЗ.		4	-	7			11
4.	Вибір шрифтів і їх обробка для ФС.		4	-	7			11

Змістовий модуль 2. Шрифт в системі ідентифікації.								
5.	Розробка пакету ділової документації ФС. Верстання.		4	-	7			11
6.	Розробка рекламно-сувенірної продукції		4	-	7			11
7.	МКР					2		2
Змістовий модуль 3. Візуальні комунікації як елемент ФС.								
8.	Візуальні комунікації як елемент ФС.		4	-	7			11
9.	МКР					2		2
10	Семестровий контроль						36	36
	<i>Всього у модулі годин:</i>	2	24	-	42	4	36	108
	Всього годин за навчальним планом на 8 семестр:	2	24	-	42	4	36	108

5. Теми лекцій і практичних занять

Таблиця 3

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	8-й семестр	
	ЗМ 1. Знакові системи у фірмовому стилі.	26
I	Лекції	
1	Роль ТЗ в системі проектування бренду. Необхідність маркетингових, культурологічно-філософських та психологічних досліджень при розробці ТЗ. Види ТЗ, компоненти ТЗ, принципи їхньої побудови та композиційного рішення. Логотип. Специфіка роботи зі шрифтом. Графічні елементи ТЗ та специфіка їхньої розробки. Варіативність та її комбінаторно-композиційні можливості.	2
II	Практичні заняття	
1	Складання концепції для розробки ТЗ. Ескізування загальної композиції ТЗ та його компонентів. Конструювання ТЗ в граф. редакторі (сітка, контур, направляючі та формотворчі).	4
2	Чорно-білий оригінал ТЗ та його інверсія. Варіанти в градаціях сірого кольору. Доопрацювання форми за психоемоційним принципом. Варіанти кольорового рішення ТЗ. Проектування ТЗ та піктограм. Створення орнаментальної композиції на основі ТЗ з урахуванням масштабування.	4

	ЗМ 2. Шрифт в системі ідентифікації.	
3	Вибір основних та допоміжних шрифтів фірмового стилю, їхня обробка для використання у проектуванні ФС.	4
4	Вибір та проектування основних носіїв ділової документації та допоміжного пакету ділової продукції ФС, доопрацювання у графічних пакетах програм, верстання, друк.	4
5	Розробка рекламно-сувенірної продукції. Розробка декількох видів упаковок, фірмових етикеток, календарів, листівок, флаєрів, плакатів тощо у рамках ФС.	4
	ЗМ 3. Візуальні комунікації як елемент ФС.	
6	Візуальні комунікації як елемент ФС. Розробка елементів костюмів (уніформи) для персоналу або елементів візуальних комунікацій для інтер'єрів та екстер'єрів у рамках ФС.	4

6. Карта самостійної роботи

Таблиця 4

№ з/п	Назва теми	Години на виконання	Бали
8-й семестр			
	ЗМ 1. Знакові системи у фірмовому стилі.		
1	Складання концепції для розробки ТЗ. Ескізування загальної композиції ТЗ та його компонентів. Конструювання ТЗ в граф. редакторі (сітка, контур, направляючі та формотворчі).	7	5
2	Чорно-білий оригінал ТЗ та його інверсія. Варіанти в градаціях сірого кольору. Доопрацювання форми за психоемоційним принципом. Варіанти кольорового рішення ТЗ. Проектування ТЗ та піктограм. Створення орнаментальної композиції на основі ТЗ з урахуванням масштабування.	7	5
	ЗМ 2. Шрифт в системі ідентифікації		
3	Вибір основних та допоміжних шрифтів фірмового стилю, їхня обробка для використання у проектуванні ФС.	7	5
4	Вибір та проектування основних носіїв ділової документації та допоміжного пакету ділової продукції ФС, доопрацювання у графічних пакетах програм, верстання, друк.	7	5
5	Розробка рекламно-сувенірної продукції. Розробка декількох видів упаковок,	7	5

	фірмових етикеток, календарів, листівок, флаєрів, плакатів тощо у рамках ФС.		
	ЗМ 3. Візуальні комунікації як елемент ФС.		
6	Візуальні комунікації як елемент ФС. Розробка елементів костюмів (уніформи) для персоналу або елементів візуальних комунікацій для інтер'єрів та екстер'єрів у рамках ФС. Оригінал-макет ФС.	7	5
	Усього годин	42	30

7. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:
 - *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-дискусія) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
 - *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація (відео або презентація у PowerPoint).
2. За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів, практичних графічних завдань, вправ тощо.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1. Навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни і ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо); демонстрація різних прийомів і вправ опанування графічними техніками.
2. Основні прийоми викладання:
 - лекції із застосуванням прозірок;
 - складання конспекту з теми модуля за заданим, або самостійно складеним планом;
 - підготовка доповідей з теми модуля;
 - розробка тестових завдань з теми модуля;
 - добір додаткового теоретичного та ілюстративного матеріалу;
 - розробка підсумкового контролю у вигляді тестів з теми модуля;
 - написання реферату з теми модуля та розробка дидактичного матеріалу у вигляді презентації у PowerPoint.

8. Методи контролю

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів-магістрів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- **Методи візуального контролю:** перегляд практичних, самостійних та творчих робіт, презентацій (у PowerPoint).
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Основи композиції і проектної графіки» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Модульно-рейтингова система складається з двох частин, які доповнюють одна одну: **модульної та рейтингової**. Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного, модульного і підсумкового контролю за відповідною бальною шкалою згідно з Положенням про рейтингову систему оцінювання.

Форми проведення поточного та підсумкового контролю:

- види поточного контролю обираються викладачем (ними можуть бути оцінювання практичних робіт, домашніх самостійних завдань, опитування, контрольні роботи, тести тощо);
- види підсумкового контролю визначаються навчальним планом (екзамен чи залік).

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі тестів із використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою в кожному семестрі окремо. За результатами кожного семестру студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як середньозважене оцінок за кожен модуль у семестрі.

Підсумковий контроль здійснюється після проходження модулю залікового кредиту. Підсумкова оцінка контролю поточної успішності студента складається з трьох складових:

- систематичність та активність роботи на семінарських заняттях;
- рівень виконання практичних завдань та завдань самостійної роботи;
- модульна контрольна робота.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- оригінальність, нестандартність вирішення запропонованих завдань;
- якість практичного втілення обраної ідеї;
- самостійність виконання завдань;
- відповідність матеріалів та технік образному рішенню;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Підсумкове модульне оцінювання визначається як сума балів, отриманих студентом при вивченні навчального матеріалу тем змістового модулю, балів, отриманих за результатами модульного контролю та підсумкового контролю (екзамену чи заліку).

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Таблиця 5

8-й семестр									Підсумковий рейтинговий бал	Сума
Поточний контроль та самостійна робота										
ЗМ 1			ЗМ 2				ЗМ 3		203	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	МК1	T7	МК2	Коефіцієнт усп.	60
1	17	27	17	27	27	25	37	25	203 : 100 = 2,03	

Сума рейтингових оцінок (балів), отриманих студентом в межах залікового кредиту та підсумкового модульного контролю (ПМК), порівнюється з даними порівняльних таблиць оцінок і робиться відповідний висновок (табл.5, 6).

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Таблиця 6

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою університету	Значення оцінки
A	90-100	<u>Відмінно</u> – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.

B	82-89	<u>Дуже добре</u> – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81	<u>Добре</u> – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	<u>Задовільно</u> – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, але достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68	<u>Достатньо</u> – мінімально можливий (допустимий) рівень знань (умінь).
FX	35-59	<u>Незадовільно з можливістю повторного складання</u> – незадовільний рівень знань (умінь) з можливістю перескладання за умов належного самостійного доопрацювання.
F	1-34	<u>Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу</u> – достатньо низький рівень знань, що вимагає повторного проходження курсу.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти дисципліни (табл. 7), де зазначено види й терміни контролю.

10.Методичне забезпечення

Викладання навчальної дисципліни «Основи композиції і проектної графіки» забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на інформаційно-комунікаційних технологіях (мультимедійний комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивна дошка SMART Board, авторські засоби мультимедіа):

- ✓ опорні конспекти лекцій, презентації;
- ✓ навчальні посібники, підручники тощо;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного)

оцінювання навчальних досягнень студентів;

- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань, тестів для підсумкового контролю).

12. Рекомендована література

Базова

1. Степанов А.В., Мальгин В.И., Иванова Г.И. Объемно-пространственная композиция. – М., Архитектура-С. – 2007. – 256 с.
2. Чернышев О.В. Формальная композиция. – М., Харвест. – 1999. 312 с.
3. Волошко В.М. Принципы решения знаковых изображений. Учеб пособие. – М.: Московский архитектурный институт, 1987.
4. Дагдидян Калуст. Декоративная композиция – М., Феникс. – 2010. – 315 с.
5. Голубева О.Л. Основы композиции. – М., Искусство. – 2004. – 121 с.
6. Паранюшкин Р. В. Композиция. – Волгоград, Феникс. – 2005.
7. Квентин Ньюарк. Что такое графический дизайн. – М., Астрель. – 2005.
8. Элис Туэмлоу. Графический дизайн: Фирменный стиль, новейшие технологии и креативные идеи. – М., Астрель – АСТ. – 2006. – 256 с.
9. Лесняк В. Акцидентный шрифт. – Харьков.: Колорит, 2004.
10. Поліщук А.А. Теорія та практика графіки.: навч. пос. / Поліщук А.А. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. – 212 с.
11. Серов С.И. Графика современного знака. – М.: Линия График, 2003. – С. 381 – 385.
12. Сокольников Ю., Товарные знаки./ Историография. Построение. Использование. Регистрация./ Энциклопедическое издание. – СПб.: Издательский дом «ТиГра», 2003.
13. Стор И.Н. Смыслообразование в графическом дизайне. Метаморфозы зрительных образов. Учебное пособие для вузов. – М.: МГТУ им. А.Н. Косыгина, 2003.
14. Тимоти Самара. Типографика цвета. Практикум. Как выбрать шрифты. – М.: РИП-холдинг, 2006.
15. Устин В.Б. Композиция в дизайне. Методические основы композиционно-художественного формообразования в дизайнерском творчестве: учебное пособие. – 2-е изд., – М.: АСТ: Астрель, 2006.
16. Чебаник В. Графіка української мови/абетка. – К., 2004.
17. Яковлев М.И. Композиция + геометрия. – К.: Каравела, 2007. – 240 с.

Допоміжна

18. AGAINST THE CLOCK. Искусство дизайна – с комп'ютером и без.../ Пер. с англ. – М.: КУДИЦ-ОБРАЗ, 2005. – 208 с.
19. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие (сокр. пер. с англ. В.Н. Самохина, общ. ред. и вст. ст. В.П. Шестакова). — Москва, “Прогресс”, 1974.

20. Арнхейм Р. "Новые очерки по психологии искусства", Пер. с англ. Москва, "Прометей", 1994.
21. Белецкий П.А. Георгий Иванович Нарбут. – "Искусство" Ленинградское отделение, 1985. – 236 с., ил.
22. Боумен У. Графическое представление информации. Пер. с англ. М.: Мир, 1971. (William J. Bowman, Graphic Communication. John Wiley & sons, New York - London - Sydney, 1968.).
23. Введение в курс «Компьютерная графика». Шрифтовой плакат в программах «Adobe Photoshop» и «CorelDRAW»: Учебное пособие. - Оренбург: ГОУ ОГУ, 2004. - 127 с.: ил. ISBN 5-7410-2006.
24. Волкотруб И. Т. Основы художественного конструирования. - К, Вища школа, 1988, - 191 с.
25. Дыко Л.П. Основы композиции в фотографии. – М.: Высшая школа, 1988.
26. Лесняк В.И. Графический дизайн (основы профессии). – К.: Биос Дизайн Бук, 2009, - 416 с.
27. Пирс Ч.С.. Что такое знак? // Вестник Томского Государственного Университета. - 2009. - №3(7). - С. 88-95
28. Претте М.К. Как понимать искусство: Живопись. Скульптура. Архитектура. История, эпохи и стили / Мария Карла Претте, Альфонсо Де Джорджис: Пер. с итал. – М.: ЗАО "Интербук-бизнес", 2002. – 432 с.: ил.
29. Рок Ирвин, Введение в зрительное восприятие, 2 книги, Пер. с англ. М.: Педагогика, 1980.
30. Тимофеев Г. Графический дизайн - М.: Издательство «Познавательная книга плюс», 2001.

13. Інформаційні ресурси

Використання студентами інтернет-ресурсів:

- для підготовки ілюстративного матеріалу та презентацій для рефератів, практичних завдань;
- інформація про досягнення графічного мистецтва та дизайну, сучасні дизайн-проекти різних видів та напрямів;
- історія графіки та світові школи дизайну, персоналії;

Рекомендовані Інтернет-сайти:

1. <http://kak.ru/>
2. [http:// graphic.org.ru/](http://graphic.org.ru/)
3. <http://books-art.ru/>
4. <http://www.designstory.ru/designers/>
5. [http:// www.exlibris.su/](http://www.exlibris.su/)

Спеціалізовані журнали «КАК», «про100», «Design», «Identity» та інші.